

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy hóra. . . . I ker. Egy hóra. . . I ker. 50 HLL. Negyedévre . . . 2 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .		Feltöltés szerkesztő: REGEDŐS LORÁNT. Kiadók és lapfajdosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és Kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
--	--	--	---

A kereskedők és a választások.

Debreczen, február 3.

Most, hogy az általános képviselő-választások immár küszöbön állanak, előreláthatóan megint forgalomba kerülnek azok a jelszavak, melyek annak a szükségét fogják hirdetni, hogy az egyes foglalkozási ágaknak a parlamentben kellő képviseltetést nyerjenek. Reméljük, hogy az ilyen jelszavak hirdetői közül a kereskedők nagy szervezete, az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* sem fog hiányozni s egyúttal annak a reményünknek is kifejezést adunk, hogy az Omke nemcsak hirdetni fogja ezt a jelszavat, hanem minden erejével rajta lesz, hogy a kereskedőknek a parlamentben való országos képviseltetése ne csupán jelszó és kivánság maradjon, hanem mint a valóság jelentkezzen.

Annak jogosságát, hogy a kereskedők számarányukhoz és közteherviselésükhöz mért befolyásra töreksszenek a törvényhozásban, talán még akkor sem volna szükséges megokolni, ha a most halálra ítélt parlament felfogása és követett irányzata olyan lenne is, amely a kereskedelem érdekeit érdem szerint megbecsüli és érvényesülni enged. Tudjuk, hogy nem így van. Hogy mit és mennyit vétkeztek ezen a téren, azt itt újra meg újra elmondani feleslegesnek tartom. A mi halálra ítélt parlamentünk

kereskedelemellenes irányzata egyéb-iránt nem tegnapi keletű s így nagyon természetes, hogy a kereskedők körében már jó ideje gyökeret vert az a meggyőződés, hogy a kereskedőosztály elnyomatásának csak az vetet véget, ha lehetőleg a saját kezébe keritheti sorsának intézését, vagyis ha kellő súlylyal maga is beleszóhat a törvényhozás munkájába.

Az adóreform körül tavaly lefolyt mozgalmak fényesen tanusították, hogy helyes vezetés mellett a kereskedő-organizációja erőteljes lehet és kifogástalanul funkcionálhat. Bizhatnak abban is, hogy éppen úgy, amint az adóreform ellen folytatott harcban kitűnően bevált a kereskedők és iparosok kooperálása, a választásoknál is meg fogja egymást tallálni ez a két testvérosztály és fel fogja ismerni, hogy mindkettőjük törekvéseinek eredményességét az állandó fegyverbarátság nagy mértékben fokozni alkalmas.

Nagyon valószínű, hogy a kereskedők és iparosok erőteljes fellépése mindenekelőtt azt fogja eredményezni, hogy egyszeribe erősen meg fog szaporodni a politikusok és általában a képviselőmandátumra törekvő egyének körében azoknak a száma, akik magukat az ipar és kereskedelem barátainak, sőt lelkes pártfogóinak hirdetik. A kereskedők és iparosok azonban, okulván az eddigi szomorú tapasztalatokon, nem

egykönnyen fognak érzékenyülni ezen a hamarjában előszedetgetett hitvallásokon. Nem fognak reverzálisokat kérni, hanem inkább az illető *egyénekben* keresik majd a biztosítékát, hogy olyan képviselőt választanak-e benne, aki oda-bent is úgy beszél, mint idekűnn, aki egyáltalában minden szükséges alkalommal szószólója lesz a kereskedelem érdekeinek és nem veszi el a hangját, vagy nem abszontálja magát akkor, a mikor ez talán a saját kis érdekei szempontjából hasznos lenne.

A kereskedők és iparosok akciójának két pozitív irányban kell haladni. Egyrészt minden erővel arra kell törekedni, hogy kimaradjanak a parlamentből mindazok, akik eddigi szereplésük során kétségtelenül bebizonyították, hogy felfogásuk kereskedelemellenes, akik felszólalásaikban leszólták, lekicsinyelték a kereskedelmet vagy olyan törvényhozási intézkedéseket szorgalmaztak, amelyek a kereskedelem keresetkörének szűkebbre szorítását, boldogulásának megnehezítését vagy végül a kereskedelemnek általánosságban való stigmatizálását célozzák.

Arra kell még az akciónak törekednie, hogy minél több olyan képviselőt küldjön be a parlamentbe, akik a kereskedelem érdekeinek kellő oltalmazása szempontjából teljesen megbízhatók. Ilyenek első sorban a hivatásos kereskedők és iparosok, továbbá, akik állandó foglal-

Temetés 1500-ban — és 2500-ban.

Akkor.

A szobák ki vannak őrítve, sehol nem látni más butort, mint széket, fotelt, meg megint széket, meg megint fotelt. Pardon, tévedtem, egy diván is van, ezt majd elfelejtettem.

A középső szobában van a ravatal. Ez a szoba olyan kábitó az őrült sok virágtól, hogy egy peronél tovább még maga az atya Krisztus sem bírná ki benne az életet. A ravatal szobában tehát folyton jönnek-mennek.

A nagynéni, az egyik: (sirva ölel valami ismeretlen úriembert) Istenem, micsoda szerencsétlenség... micsoda...

A másik nagynéni: (egy fiatalasszonyt vigasztal sirva) Ne sirj! Esztikém... ne sirj... brühühü... (sir)

A férj: (ráborul a koporsóra) En édes mindenségem, egyetlen kincsem, hát itt hagyta! (tejes díszrecció közt megsugom: hogy a férj elől-hátul megcsalta a "kincsét" annak életében.)

Egy öreg néni: Menyit szenvedett... Elég lett volna egy-egy... (nem talál kifejezést tehát halgat)

A testvér: (aki életében csak bosszan-

totta szegényt.) Milyen jó asszony volt... Istenem, a föld legjobb asszonya... (sir.)

A pap: (jön bússarccal) Szeretett...

Mind: (kiabálva) Még ne, még ne... majd később.

Pap meghajtja magát (sl.)

Férj: Nem élem túl ezt a csapást, az életem párját...

Sógor: (bőgve) Igen az életed párját.

Egy távoli rokon: Még engem is hogy szeretett.

Testvér: (epéso) Pedig senkije sem voltál.

Egy távoli rokon: (felfortyan) Azért szerettem úgy mint te.

(Tovább bőgnek, sirnak, veszekednek. A férj liquérrel kínálja őket, amit megisznak és tovább sirnak, három nap és három éjjel.)

2500-ban.

Elegáns nappali; a gázkályhában pirosan izzik a réziap s a levegő kellemesen, édesen enyhe. A kandalló mellett nagy piros ernyős, földön álló lámpa burkoltan világít, amely alatt a férj széles disznóbőr fotellban ül s olvas. Újságot olvas.

Körülbelül egy félóráig olvas, aztán feláll és nagyot nyújtózik. Felcsavarja a villanyt s a hatalmas csillár egy pillanat

alatt fénybe borítja a szobát. A férj gondolkodik egy darabig, aztán odalép az üvegszekrényhez. Kivesz egy dobozt s megnézi.

— Az atyám, suttogja és megcsókolja.

— Kivesz még egy dobozt:

— Az anyám s azt is megcsókolja.

Kivesz több dobozt és sorba csókolja. Mikor az utolsót is megcsókolta, a nagy szárnyas ajtón kopogtatnak.

— Zajtalanul belép a sógor. Kérdően néz a férjre.

— Mikorra mondtuk a temetést? Kérdi.

— Már mehettünk, feleli a férj.

Kimennek villamoson. A halott koporsója még nincs leszógezve s a férj egy percig nézi az asszony fenségese, nyugodt arcát. Olyan nyugodt s olyan szép, mintha csak a selyem vánkások közt feküdne, a zöld opálernyős lámpa fényében.

Mikor a szertartás véget ér, a férj int a szolgáltnak, akik viszik a krematoriumba.

Egy pillanat műve az egész égetés. Szinte kigunyolása a halálnak. Ha az élet csak egy pillanat, miért tartson a halál egy egész évezreden át?

Félóra múlva már egy dobozzal több áll az üvegszekrényben.

Salgó Margit.

Ingyen élesztő!

Van szerencsém a nagyérdemű Fogvasztókö önszertét érte iteni, hogy a mai naptól kezdve **14 napig** mindenkinek **ingyen** élesztőt adok azon czélból, hogy áruim kiváló jószágok, tartósságukról és tisztaságukról a nagyközség meggyőződést szerezzen és minden időkig párral szemben a helyi ipart támogassa. Kapható a Sörakári irodomban **Vár-utca 7. szám** Királlás tisztálat el

Ingyen élesztő!
HONIG EMIL.

kozásuknál fogva a kereskedelemmel és iparral szoros kapcsolatban vannak, mint aminők az ipari és kereskedelmi forgalmat szolgáló intézmények, az ipari és kereskedelmi szervezetek vezetői és szellemi munkásai. Mindenképen számot tarthatnak a kereskedő- és iparosválasztók szavazatára és bizalmára a képviselőháznak ama tagjai is, akik már eddig is iparkodtak a kereskedők és iparosok igazát a Házban teljes erejük szerint védelmezni, nemkülönben szívesen fogják a kereskedők és iparosok szavazataikkal támogatni a jelesebb közgazdasági íróink és publicistáink köréből való olyan jelölteket is, akikről tudják, hogy a kereskedelmi és ipari érdekek elbírálásánál kellő tárgyilagosságot tanusítanak.

Az új kormánypart körül.

Tisza István gróf tárgyalásai.

A király elfogadta a bán lemondását.

A nap eseményeit az új kormánypart kialakulása dominálja. Természetesen Tisza István gróf tárgyalásai irányítják itt is a fejleményeket, annál is inkább, mert Khuen gróf minden erejével a főispáni kart szervezi. A nap eseményeiről részletes tudósításunk a következő:

Tisza Andrásynál.

Ma délelőtt tizenegy órakor Tisza István gróf meglátogatta gróf Andrásy Gyulát, az alkotmánypart vezérét. Egy negyedórával később megjelent Zichy János gróf is s a három politikus hosszú ideig tárgyalt egymással. Ez a tanácskozás nagy feltűnést kelt a politikai világban, ahol azt hiszik, hogy most már Andrásy hajlandó lesz a csatlakozásra és Zichy János gróf elfogadja a kultuszárcaát.

Az új kormánypart.

A Nemzeti Társaskörben ma este arról beszéltek, hogy Andrásy és Tisza között bizonyosan létrejön a megegyezés így valószínű, hogy az új kormánypart a jövő hét elején megtarthatja alakuló közgyűlését. Zichy János gróf kijelentette, hogy ha az új alakás csakugyan létrejön, elvállalja a kultuszárcaát.

A jóakaratu ellenzék.

Egy estilap teljesen megbízható forrást emlegetve azt írja, hogy nem annyira új pártalakulásról, mint inkább a dolgozni vágyó politikai elemek egyesüléséről van szó Tiszára e forrás szerint már értesítette Kossuth Ferencet, hogy e cél érdekében meg fogja látogatni. A Kossuth-párt körében nem mondják lehetetlennek, hogy ha Tiszának bizonyos kérdésekben megnyugtatótják a Kossuth-pártot, az esetben, mint „jóakaratu ellenzék” elősegíti a parlament munkáját.

Hieronymi képviselőjelöltsége.

Holnap egy 60 tagú küldöttség jön fel a fővárosba Iglórol, hogy a kerület mandátumát följajánlja Hieronimi Károly kereskedelmi miniszternek. Bizonyosra veszik, hogy Hieronimi elvállalja a jelöltséget. A Nemzeti Társaskör egyik tagja, aki most érkezett Iglórol, azt beszéli, hogy a hangulatból ítélve

egészen bizonyos a miniszter megválasztása.

A horvát bán lemondása.

A horvátországi rendszerváltozás első lépése megtörtént. Rauch báró horvát bán, aki tegnap délután Bécsbe utazott, ma délelőtt külön kihallgatáson jelent meg a királynél s beadta lemondását. Az új bán valószínűleg Pejacevich Tivadar gróf vagy Tomasics Miklós lesz, s kettőjük közül kerül majd ki a horvát miniszter is.

Ma délelőtt Khuen Héderváry gróf miniszterelnök hosszasan tárgyalt Tomasics Miklóssal, aki Cahrak Levinnel érkezett a fővárosba. Mai tárgyalása a miniszterelnökkel, mint a „Bud. Tud.” jelenti, a horvátországi válság elintézésével és azoknak az intézkedéseknek megbeszélésével volt összefüggésben, a melyeket Horvátországban terveznek.

Bécsből táviratozzák: Rauch Pál báró horvát bán a királyi kihallgatásról kijövet, ezeket mondta az újságíróknak:

— A magyar miniszterelnök ural egyetértve, ma ő felsége elé terjesztettem lemondásomat. Ő felsége kegyes volt lemondásomat elfogadni.

Arra a kérdésre: hogyan alakulnak Horvátországban a politikai viszonyok, ezt mondta Rauch báró:

— Ott most zúg, forr, tombol minden. Egyebet nem tudok.

A honvédelmi miniszter Bécsben.

Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett. Utazásának az a célja, hogy átvegye azokat a bécsi parancsokat, amelyeket fogantatni kívánnak az ujoncozás elmaradása miatt.

Khuen és főispánjai.

Budapest, február 3. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a „Debreczeni Független Újság” budapesti munkatársa előtt ma a következő nyilatkozatot tette:

„A pártalakításra irányuló tárgyalásaimat egyidőre félbeszakítom. Elsősorban is a főispánokkal fogok tárgyalni s a kabinet kiegészítése is későbbre marad. A főispánokkal minden délután fogok tárgyalni, ennek következtében a pártalakulás halasztást szenved. A horvát ügyekben is később fogok intézkedni; most az ország gyarapítása, megerősítése az első dolog.”

A további beszélgetés folyamán a miniszterelnök kijelentette, hogy nem akar viszályt s nem célja a pártok letörése sem.

Andrásy a főváros diszpolgára.

Budapest, február 3. Budapest székesfőváros törvényhatósága ma délután tartotta közgyűlését, melynek napirendjén szerepelt a kormány kinemeléséről szóló leirat. Napirend előtt Márkus József indítványát tárgyalták. Márkus indítványozta, hogy a törvényhatóság válassza meg Andrásy Gyula grófot a főváros diszpolgárává. Benedek János és Ballagi Aladár elleneztek az indítványt, a melyet Vázsonyi Vilmos támogatott. Vázsonyi beszédét zajos tetszéssel fogadta a közgyűlés s ezután Márkus indítványát óriási többséggel elfogadták. — A napirend tárgyalása következett. Első pont a kormány kinevezését tudató kézirat volt. Platthy György volt e tárgynál az egyetlen szónok. Kijelentette, hogy nem veszi tudomásul a leiratot; a kormánnyal szemben bizalmatlan. A törvényhatóság ezúton óriási többséggel tudomásul vette a leiratot.

Szávay Gyula a Kisfaludy-társaság tagja

Izgalmas választás.

A Kisfaludyak tagválasztása, mely ez évben írói körökben szinte szokatlan érdeklődést keltett, tegnap este folyt le, még pedig Debreczenre nézve dicsőséges eredménnyel, amennyiben a költők sorában megüresedett helyre a társaság Szávay Gyulát választotta be.

Egy költői hely volt üresedésben, arra három jelöltet: Szabolcska és Gárdonyi Szávayt ajánlották, Vargha Gyula Zempléni Árpádot, Alexander és Mikszáth (ki azonban nem vett részt a választáson) Molnár Ferencet. A társaság történetében ritka példa, hogy oly számosan vettek részt a szavazásban, melynek eredménye a következő volt: Az általános szavazásánál Szávayra esett 16, Zemplénre 11, Molnárra 8 szavazat, 1 üres volt. A legtöbb szavazatot nyert Szávayra külön egyéni szavazás ejtve meg igen-nel és nem-mel, Szávay kapott 21 igent, eszerint az abszolút többséget megnyerte, a költői helyre ő lett beválasztva. Az ezúttal székre Angyal Dávid és Sebestyén Károly írókat ajánlották. A választásnál a többséget Angyal Dávid nyerte meg (22 szó 12 ellen.) A társaság február 6 án tartja nagygyűlését. Szávay megbízatást nyert, hogy Szűry Dénesről mondjon emlékbeszédet.

Budapest irodalmi köreiből és sajtóvilágában biztossá fogták Molnár Ferenc győzelmét, nemcsak azért, mert Mikszáth Kálmán és Alexander Bernát ajánlották, hanem, mert mindenki tudta, hogy a Kisfaludy-társaság nagynevű elnöke, Beöthy Zsolt is őt óhajtja.

Szavaynak rég megérdemelt kitüntetése nemcsak öröme, hanem méltó elégtétele a vidéki írói világnak, amely folyton küzd a fővárosnak azon káros irányzata ellen, hogy mindent magába akar nyelni és hogy az országos tudományos és irodalmi testületeket, a Magyar Tudományos Akadémiát, Kisfaludy-társaságot, a Petőfi-társaságot stb., a maga kiváltságos területének szeretének elhalmoztatásával üdvözlöttekkel az ország minden részéből, elsősorban a Csokonai körből, amely különben a tegnapi választásban a maga megtiszteltetését is látja.

Szende Pál dr. a leányzsuron.

Irodalom és szocializmus.

Ezideig talán legsikerültebb leányzsurja volt az izr. nőegyesület korra és tartalomra egyaránt fiatal szakosztályának a szerdai, mely a Royal disztermében zajlott le csütörtökön virradóra. S habár Szende Pál dr. előadása nem is a legtekélyesebb leányzsurri attrakció volt, mégis arathatott-e nagyobb sikert a kitűnő szociológus a szociális kérdések fejtegetésével, minthogy egy-egy lányos mama táncos kedvével komoly veszedelembe hozta a leányegyesület autonómiáját. Hja! a világot megváltó és lányos mamákat megfiatalító szocializmus...

De tartsunk rendet! (Nem épen azért, mintha a leányzsuron táncoló mamák rendetlen jelenség volna.) Ot órára diszes hölgykoszoru övezte a pódiumot, melyen nem-sokára megjelent Szende Pál dr. s rövid exposé után hozzáfogott a kemény zsurtéma boncolgatásához. Az irodalom és szocializmus kölcsönhatásáról tartott előadást; közelebről azt fejtegette, hogy az irodalomban miként tükröződnek a szociális, gazdasági kérdések.

A tétel külföldi áttekintése után sorra

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szappana.

vette a drámát, regényt és a verses költészetet. A drámában a népbolondító, hazug népszinműrokat ostorozta s egy frappáns megjegyzéssel hívta fel a figyelmet az igazi népszinmű-irodalom első fecskéjére: Moricz Zsigmond „Sári bíró” jára. Majd Jókai, Mikszáth és Herczeg regényeiben vizsgálta a magyar szocialis kérdéseket, a társadalmi berendezkedést, végül a legújabb magyar verses költészet szocializmusát magyarázta. A két óra hosszúságú előadást három Ady-vers felolvasásával fejezte be. Az egész előadás alatt pedig rájárt a rud a Rákosi Jenő féle irodalmi cégre s ennek ostorozása talán a megengedhetőnél több helyet is kapott a tartalmas, ötletes előadásban. A kitűnő előadás mindvégig megmaradt szellemesnek, érdekesnek és egy kissé — céltűzéstettnek.

A Csokonai kör vagy a Kereskedelmi Csarnok közönségének talán feledhetetlen délutánt szerzett volna Szende dr. ezzel az előadásával, a leányzsuron azonban csak nagyon kevés férfihallgatója volt, ami épen-séggel nem esik a bájos többség és megfeszült táncvágya rovására. Hosszas és viharos taps köszöntötte az emelvényről távozó Szendét s ez a taps volt az, a mely igazán theába fult.

Egy-kettőre vége volt a theázásnak is; megindultak az asztalok, székek és a táncoló párok. Éjfél felé már a Fisch Lajos biztos keze vezette a Magyar-bandát. Holmi bálnak sem vált volna szegényére az a fesztelen jókedv és az a sok-sok táncoló pár, ami zsufolásig megtöltötte a termet. Így tartott ez s mikor az óra hármát üt, de csakis akkor: üres volt a terem; csend mindenütt.

A halál önkéntesei.

Ismét három öngyilkosság.

Olosó az emberélet. Csak szerdai lap-számunkban emlékeztünk meg három öngyilkosságról s tegnap, csütörtökön három újabb öngyilkosságról kaptunk híradást. Tegnap egy családos ember az anyagi küzdés elöl menekült a halálba. Nem volt ereje megküzdeni az étellel s most támasz nélkül hagyta feleségét s apró gyermekeit. Hajdunánáson egy 50 éves ember meguntta magános, sivár életét s a halálban keresett vigasztalást.

A harmadik öngyilkos egy fiatal debreceni cselédleány, aki — nem tudni miért — marolugot ivott. A három öngyilkosságról tudósításunk a következő:

(Anyagi zavarok miatt.)

G. Szabó Bálint téglási kisbirtokos az utóbbi időben anyagi tönk szélére jutott. A valaha jóbb napokat látó embert nagyon megviselte ez a folytonos küzdés; helyzetét csak súlyosbította nagy családja, kivel együtt már-már nyomorba jutott. G. Szabó Bálint azért igyekezett palástolni kétségbeesését s viselkedése, látezölagos kedélyhangulata után ítélve hozzátartozói nem is gyaniották, hogy a szerencsétlen ember öngyilkosságra gondol.

G. Szabó tegnap reggel nyugodtan elbeszélgetett családjával, aztán eltavozott hazuról. Délfelé a család egyik tagjának dolga akadott a pelyvásban s ott egy gerendára felakasztva találta G. Szabót. A test ekkor már kihűlt. A megtartott orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy G. Szabó Bálint öngyilkos lett; bűncselekmény nem forog fenn.

(Gyönyörtelen élet.)

A másik öngyilkosság Hajdunánáson történt. Csunja László 56 éves földmives felakasztotta magát. Csunja nőtlén, magánosan élő, beteges ember volt. Eddigi életében nem volt öröme s ami következett, az az élet sem biztatta gyönyörűséggel. Így az ő Csunja melankólikus, életunt ember lett s tegnap, csütörtökön délelőtt lakásában felakasztotta magát. Mire tettét észrevették, már halott volt.

Az esetről a hajdunánási rendőrség tele-

fonon értesítette a kir. ügyészséget, mely a temetési engedélyt megadta.

(Marolugot ivott.)

A csendőrség tegnap, csütörtökön délután értesítette a kir. ügyészséget, hogy az Ispotály-lapos és a Varga-kert között levő utvonalon Csengeri Márton Barna-utcai lakos 17 éves cselédleánya: Paulik Mária, marolugot ivott.

Az öngyilkos leányt a mentők beszálították a kózkórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. Állapota nagyon súlyos.

Hahnel Aranka férjhez megy.

Ki nem volt még szerelmes Hahnel Arankába? Kit nem készített meghódolásra művészetének ragyogó ereje? Kinek az emlékében nem ringatózik sötét-szöke hajának dus koszorúja, ráborulva egy csodásan kifejező erejű szép leányfejre? Kinek a lelkébe nem véste bele sugarát két szép nagy barna szeme, amelyek a festett színpad papiros falai között láttunk kacagni aranyos napsütéséknél, sirni könnyek nélkül és villámokat szórni villámló szavak nélkül? Ki ne emlékezne gömbölyű fehér vállának egy-egy megvonaglására, szoborszerű karjának egy-egy lendületére és minden mozdulatára, amelyek beszéltek, kértek, fenyegettek, csókoltak a színpadon, hogy megremegtünk, amint néztük? És ki ne ismerné az ő egész, öntudatos, nagy művészetét, amely annyi alakot töltött meg nagyszerű étellel, annyi érzést, álmot, vágyat, szenvedélyt varázsolta mindenkor a színpadra.

Hahnel Aranka ma még diadalmas hőse az előadás művészetének és az a rajongó közönség, mely mindenha elborította szeretetének pompázó virágjaival, nem is sejtí, hogy Hahnel Arankát — elvesztette.

Hahnel Aranka megvált a színpadtól. Színházi körökben már napok óta híre jár, hogy Hahnel Aranka helyett a jövő színházi szezonra T. Csige Bóskét szerződtette Zilahy Gyula színigazgató — a társulatához. Első hallatára senki sem tudta okat adni annak, hogy miért nem ujtotta meg Zilahy Gyula a Hahnel Aranka szerződését, mely ez év szeptemberében lejár, mikor a debreczeni közönség tüntető szereitel izezte körül egész itteni működése alatt a művésznőt. A legbeavatottabbak azonban tudták a szerződés meg nem ujtás indokát: *Hahnel Aranka megvált a színpadtól.*

— És miért vált meg? volt a következő s nem kevésbé sürgető kérdés. Talán? . . .

— Nem talán, hanem minden bizonynyal: férjhez megy. Igen, *Hahnel Aranka férjhez megy.*

No, ez előtt az indok előtt mindenkinek meg kell hajolnia. Hogyan is érne föl a festett világnak minden dícsősége, százak és ezrek tapsának minden mómora, egy pompázó szerep minden gyönyörűsége az a tavaszi napsütéses boldogsággal, amit a szerelem csókol az emberi szivbe.

Hahnel Aranka férjhez megy. Egy gyönyörű ivben lendülő művészi pálya megszakadt s a mosolygó boldogság finom vonalú „pályájában” fog folytatást találni.

— Sokan kíváncsian kérdik:

— És ki szakította meg ezt a pályát? Valaki így felelt:

— Hahnel Arankát egy színházi album

szerkesztője meginterjuvolta, melyik pontját a világnak tartja a legszebbnek, mire Hahnel Aranka ezt a választ adta az albumban:

— Davost. . .

Öngyilkos főorvos.

Dr. Csillag Zsigmond agyonlőtte magát.

Egy Debreczenben is ismert és becsült öreg orvos, Csillag Zsigmond dr. lett ma délelőtt a fővárosban, Dob-utca 66. szám alatt levő lakásán, öngyilkossá.

Csillag Zsigmond dr. 64 éves volt, harminc év óta orvosa a munkásbetegség-egélyző pénztárnak, amelynek alapítása az ő faradozásának köszönhető.

Neki köszönhette a magyarországi szocialdemokrata párt is a megalakulását. A mikor a munkások sorsával, dolgával ebben az országban még senki sem törődött, Csillag dr. volt az első diplomás ember, aki Magyarországon a szocializmus tanait kezdte hirdetni és csakhamar vezére, lelke volt minden munkásmozgalomnak és orvosa a munkásnépnek, melynek nemcsak lelki, de testi bajokban is enyhítést, vigaszt adott.

Néhány év óta betegeskedett és teljesen visszavonult a pártéletől, csak mint orvos, a betegsegélyző főorvosa működött a munkások érdekében.

Volt azonban egy nagyon nagy hibája: igen jó ember volt, nem tudott senkitől semmit megtagadni és így történt, hogy barátokért, ismerősökért jóállást vállalt, a váltók legnagyobb részét neki kellett fizetni és anyagilag teljesen tönkrement.

Az anyagi romlás, a bajok és gondok nagyon megviselték amugy is már beteg szervezetét, az öreg ur buskomor lett és tavaly, annak most körülbelül esztendeje, morfiummal megmérgezte magát. Akkor hamarosan észrevették az öngyilkossági kísérletet és segítettek rajta. Rövid időre mentették az életnek.

Az öreg orvos együtt lakott fiával, dr. Csillag Hugó ügyvéddel, a Dob-utca 66. sz. házában.

Tegnap az orvos még rendesen végezte teendőit és a betegsegélyző főorvosi hivatalában is megjelent. Este korán ment haza, lefeküdt és az éjjelt nyugodtan töltötte.

Ma reggel fölkel, fölöltözködött. Egyedül volt szobájában. Hozzá tartozói fél kilenc órákor lövés zaját hallották. Besiettek az öreg ur szobájába. Dr. Csillag vérel borított ábrázattal feküdt a szoba padlóján, átlőtt halantékkal. Mellette feküdt a revolver, melyel az öngyilkosságot elkövette. Még élt.

Azonnal kihívták hozzá a mentőket, akik automobilon dr. Rajna Nándor mentőorvos vezetésével jelentek meg és az eszméletlen orvost az első segélyben részesítették, de az öreg ur a kezelő orvosok keze alatt meghalt.

A rendőrség, amelynek a család nem jelentette az esetet, csak jóval később, Novák rendőrfogalmazót és a rendőrorvost küldte a helyszínre. Ezek az öngyilkosságot megállapították és az esetről a jegyzőkönyvet felvették. A hullát a lakásán hagyták.

Dr. Csillag két levelet hagyott, egyiket fiának, másikat nejeinek. Ezekben bocsánatot kér tőlük és kijelenti, hogy a testi és a szellemi szenvedéseket tovább már nem bírta.

A tragikus véget ért főorvos a debreczeni ref. főgimnáziumban végezte tanulmányait. Három testvére itt lakik Debreczenben. A család iránt nagy részvét nyilvánul meg.

340 oldalra terjedő naptárunkat csakis előfizetőink kapják díjtalanul. Hátralékosok pedig tartozásuk ki-egyenlítése után. Új előfizetők akkor, ha legalább 3 hónapot belizetnek.

A farsang klúja.

Mulatság, amely három napig tart.

A régi magyar nemesi mulatságok emléke ujjult meg szerda óta az ősi debreceni Arany-Bika disztermében. Három napig pazar fényben ragyogott a diszterem, ahol öt vármegye előkelőségének aranyifjúsága adott egymásnak találkozózt egy olyan nagystíliú mulatság keretében, amilyen mulatság — a jelen volt öreg urak legészintébb kijelentése szerint — az utolsó husz évben nem volt Debreczenben.

A „Nem házasodunk meg soha!” asztaltársaság rendezte ezt az igazán monstre bált, mely szerdán délután kezdődött s ma, pénteken délelőtti órákban nyer befejezést. A Bika disztermét valóságos tündérkertté alakították át erre az alkalomra. Gyönyörű drapériákkal s virággal bőkezűen díszítették. A szigoruan zártkörű mulatságon csak a meghívottak vehettek részt. A rendezőség tagjai voltak: Bay András dr., Bay István dr., Bay György, Beöthy Miklós dr., Horogh Pál dr., Klobusitzky Géza, Komlóssy Lajos, Pusztay Lajos; Szikszai Szabó László dr. és Szunyogh Márton.

A mulatság szerdán délután 3 órákor kezdődött, amikor a Bika földszinti éttermében diné volt. Az előkelő társaság 6 óráig maradt együtt, majd este 9 órákor találkoztak ismét a diszteremben.

Itt táncmulatság volt, amely a legjobb hangulatban csütörtökön délelőtti 9 óráig tartott. Csütörtökön délután 3 órákor ismét dinére gyűltek össze a társaság tagjai a Bika disztermébe s diné után este 7 óráig folytatták a táncot. Csütörtökön este 10 órákor estebéd volt a diszteremben s utána morzsabál, ami ma, pénteken délelőtti érvéget. A muzsikát a dinéhez, az estebéhez s a tánchoz is Kiss Béla teljes zenekarával szolgáltatta.

A fényes mulatságon megjelent hölgyek névsorát az alábbiakban sikerült összeállítanunk:

Urasszonyok: Bay Sándorné (Bihar), özv. Bay Gáborné, Baróthy Béláné, Fráter Barnáné (Bihar), Jármay Miklósné (Szabolcs), Komlóssy Dezsóné, dr. Vargha Elemérné, Miskolczy Ferencné (Bihar), Madarász Sándorné, Nadányi Miklósné (Bihar), H. Nagy Elekné özv. Oláh Emilné (Zemplén), Ozory Istvánné, özv. Somossy Miklósné, Szalay Józsefné, özv. Szilágyi Jenőné (Bihar), Vidovich Menyhértiné, Pálóczi Horváth Lajosné (Bereg), Schwartzler Ödönné (Bereg), Beszenyei Zénóné (Sáros), Nyomarkay Ödönné (Zemplén), Székely Elekné (Zemplén), Csernel Viktorné (Szabolcs), báró Maszturg Kornélné, Hummel Árpádné, Váradi Szabó Jánosné, Clementné Stefi és özv. Krokoviczné Nánássy Mária.

Urleányok: Bay Katica (Bihar), Bay Gabi, Baróthy Piri, Boér Sári és Emmy (Szatmár), Jármay Manka (Szatmár), Jármay Gizi (Szabolcs), Komlóssy Margit és Eliz, Latinovics Lili és Edith, Miskolczy Agnes (Bihar), Miskolczy Lili (Bihar), Madarász Alice, Nadányi Lina (Bihar), Nagy Irén, Oláh Lili (Zemplén), Ozory Vilma, Potorán Margit, Somossy Kató, Simonffy Lóna, Szalay Mártha, Szalay Nadinka (Abony), Szilágyi Ioi (Bihar), Vidovich Georg, Vidovich Andrea, P. Horváth Sári, Schwartzler Eliz, Bessenyei Ella (Abauj), Nyomarkay Annus (Zemplén), Székely Mária (Zemplén) és Hunyor Boró.

Ritka látvány volt nézni, amint felvonult ez a diszes hölgykoszoru szebbnél-szebb toalettekben. — A társaság vidéki tagjai a ma délutáni vonatokkal utaznak haza. — A gondos rendezőség a mulatság idejére a Bika és Angol királynő szálló összes szobáit lefoglalta a vendégek részére.

Színház és Művészet

A színház műsora.

PÉNTEK: Sári bíró, vigjáték. B) bérlet. SZOMBAT: Sári bíró, vigjáték. C) bérlet. VASÁRNAP: délután Koldusdiák, operett. Este. Piros bugyelláris, népszínmű. Kiss Mihály vendégjátéka.

Sári bíró.

Móricz Zsigmond vigjátékának bemutatója.

A Nyugat debreceni matinéjában oly nagy és őszinte sikert aratott magyar írónak, Móricz Zsigmondnak pompás vigjátékát zúfolt ház nézte végig s fogadta meleg szeretettel. Egy kis nyírségi község bíróválasztása a darab kerete. Maga a történet nem bonyolult, affele egyszerű, jóízű adoma kikerekítés. Ugy képzeljük: az író megkapta az a régi anekdota a ferje helyett süveget viselő bírónőről s ebben a kedves hangulatban fundálta ki a darabja meséjét, egy mesét, melyben ez a kedves anekdota hangulat a lehető legtekélyesebben érvényesülhessen. Sári bíró, akit a felesége bíróválasztása miatt csúfolnak így, a fia és az ellenjelöltjének lánya segítségével tudja a felesége eszén, megbuktatja magát az új bíróválasztáson, aminek az ő nyugodalman kívül az az eredménye is lesz, hogy a fiú és a lány egymáséi lehetnek. De nem ez a történet a fontos a darabban, hanem a Móricz pompás alak-mintázó művészetének a diadalmas érvényesülése. E sorok írójának beszélte Móricz egyszer, hogy az ő írói problémája mindig az, miképen beszéltesse és mozogtassa és jelntesse meg az alakjait úgy, hogy egyéniek legyenek, hogy senki mással azt az alakot össze ne lehessen tévesztetni. Ez az erős és művészi plasztikus jellemzi ennek a darabnak az összes alakjait s ebből sarjadnak a darab cselekvény-lányhító kisebb hibái is, például a Veróni kis-é tul-körülményes beszélgetései. Ezenkívül Móricz bámulatos írói kvalitásainak egész hódító seregét harcra külti ebben a darabban. Látjuk a gyors hangulatváltozások egy két szóval történő pompás megírását (mily gyönyörűek pl. a bíróné darab-végi ellágyulása, vagy a fiatal pár évdése).

Látjuk a paraszt-szellem-sségek bravuros alkalmazását (csúne ek, látogatás közben mondott elmésségek). Halljuk egy-egy hirtelen kitörő érzés mélyen és találón jellemző felkiáltásait (pl. a falusi verscsináló poéta önérzete). Technikai ügyességek kapnak megmily egyszerűen van előkészítve pl. a bíróválasztás után a tukott bíró pusztá belépésének publikum-megkacagató hatása.

A darab szerepait nagy ambícióval játszották meg a színészek, de kevésnek sikerült a jó alakítás. Az egész együttesnek valami kellemetlen, kiabáló színe volt. A népies szölamok hatását némelyek nagyon is ki akarták aknázni. A címszerepben Gerő Ida igen temperamentumos művészi játékot produkált, külön dicséret illeti harmadik felvonásbeli pompás kosztümjéért. Zilahy bírója olyan benyomást keltett, mintha nem a korosságtól, hanem ittasságtól járna olyan furcsán dülöngélve. Pompások voltak némely külsőségei, de a szerep hangulatát valahogy eltévesztette. Báthori Lizije kitűnő volt, zajos nyitászini tapsokat is kapott. Gyöngyi tulságosan kiabált, Ligeti, Győre túloztak. Árkossi jó Pangó kovács volt. Kivánatos volna, hogy a darab további előadásai egyenletesebbek legyenek, a mai nagy siker ezt méltán megérdemelné.

A zenekonzervatórium hangversenye. A zenekonzervatórium vezetősége ma tartja első hangversenyét az „Arany Bika” szálló disztermében. A műsoron, melyet a napokban részletesen közöltünk hegedű és ének solón kívül zongora duettek és nagyzenekari művek szerepelnek. A zene és

énekari együttest 140-en adják elő A hangverseny kezdete pontban 5 órákor. Jegyek P. Nagy Zoltán igazgatónál (Piac-u. 26.) d. u. 4 órától kezdve pedig a rendezőknél díjtalanul kaphatók.

Kiss Mihály vendégjátéka. (A színházi iroda jelentése) Kiss Mihály, a népszínművek alakjainak nagynevű művésze, a budapesti közönségnek számos évig volt kedvenc bariton-énekese, most bucsuzik az egész ország közönségétől. Debreczenben, ahol Kiss Muki neve jól ismert, vasárnap, hétfőn és kedden bucsuzik el a közönságtől. Vasárnap a Piros bugyelláris népszínműben, hétfőn a Kornevillei harangok-ban, kedden a Cigányban. A debreczeni színtársulat meleg szeretettel és nagy ovációval fogja fogadni a kiváló nagy művészt. Kiss Mihály bucsuelőadásaira az igazgatósági a jegyárusítást kivételesen mindhárom előadásra már a mai nap folyamán megkezdte.

Vasárnap délutáni előadás. Vasárnap délután mérsékel helyarákat az Iglói diákok kerül színre, mely eddig még minden alkalommal zúfolt házat vonzott.

Egy cigánykaraván tragikuma.

Belepusztultak egy gyógyszerárbrablásba.

Bevették az összes gyógyszereket.

Bukaresti tudósítónk egy cigánykaravánról olyan tragikumáról értesít bennünket, ami melett elaposodnak a legbizarrabb humorista-ötletek is. Az eset részletei a következők:

A magyar-román határon levő Bolya községben egy kóbor cigánykaraván betört a gyógyszerárbrába. A cigányok a gyógyszerárbrából minden elvihető tárgyat elvittek. Így elvitték az összes gyógyszereket. Másnap egy cigányasszony jött ce a faluba, akinek ép csak annyi ereje volt, hogy elmesélje a karaván borzasztó tragikumát. Elmondotta, hogy a cigányok bevették az összes gyógyszereket s mindannyian halálosan megbetegedtek. Mondá a cigányasszony s összeesett: meg halt.

Ezután a községi orvos néhány csendőrrel kiment a cigányanyára, ahol borzalmas kép tárult elebük: a cigányok közül 15 haldoklott, a többi beteg halálos betegségben fetrengett, jajgatott. Az orvos megállapította, hogy a cigányok az összes rabolt gyógyszert bevették s mind halálos betegek. A cigányok a cukoraáknak nézték a ciánkáli- és arzen pillákat, a szublimátpasztulákat; feleségüknek, gyermekeiknek kedveskedtek a gyilkos mérgekkel, amelletők maguk is jóllaktak belőlük.

Szóval ebbe a gyógyszerárbrablásba belé fog pusztulni az egész karaván és így lesz a ciánkáli: — cigánykáli.

Irodalom.

A debreceni Kaszinó irodalmi pályázata. A debreceni Kaszinó választmánya tegnapi ülésében foglalkozott a Kazinczy féle pályázatra beérkezett pályaművekkel s a Csokonai-kör bíráló bizottságának javaslatát változatlanul elfogadván, a pályadíjakat a következőknek ítélte oda: 1. A tudományos tételre beérkezett pályaművek közül Janó István 2 év. hittanhanggatónak 12 db. aranyat. 2. A költői tételre első díjként 12 db. aranyat, 2-ik díjként 8 db. aranyat. Mind két jutalomra érdemesnek talált munka szerzője Szombati Szabó István hittanhanggató. 3. A műfordításra beérkezett pályaművek közül első díjként Fábian Sándor hittanhanggatónak 8 db. aranyat, a második díjat megosztva Páncél Jenő és Orosz Tamás hittan

Próbálja meg

fényképet készíttetni villanyerőre berendezett Fényvirdában.

Bámulni fog sikerült fényképén és olcsó árán. **Báthányi-u. 6.** Ugyanott fényképnagyítások művészi kivitelben készülnek.

hallgatók között, 3-8 db. aranyat. Egyidejűleg az 1910. évre a következő pályatételket tűzte ki: 1. Irodalomtörténeti és esztétikai tanulmányul: A husz magyar mondák feldolgozása irodalmunkban. Jutalomdíj 20, illetve 12 db. arany. 2. Költői tételül: Szabadon választott tárgyú ballada. Jutalomdíj 12 illetve 8 darab arany. 3. Műfordításul: A Goethe halála utáni nevezetesebb német költők lírai vagy kisebb elbeszélő költeményei közül vett, alakilag is hű fordítás. Jutalomdíj 8, illetve 6 db. arany.

A csütörtöki felolvasó-est.

*

Az idei felolvasó-esték második ciklusának második estéje ma délután 5 órakor zajlott le a római katolikus főgimnázium szép dísztermében, amelyet ezúttal is a szokott díszítéssel közönség töltött meg, lelkesen tapsolva a program sikerültnél sikerültebb számainak.

Először a római katolikus főgimnázium énekkara lépett a pódiumra s énekeit szebbnél-szebb magyar szókat a Titz Antal dr. szakavatott vezetésével. A remekül képzett énekkar most is kitett magáért és teljes bizottsággal, szép színésszel, magyaros tűzzel adta elő a dalokat, oly nagy hatást és zajos tapsot keltve, hogy pár számot ismételnie is kellett.

A program második száma a Vajnochky István kegyesrendi tanár felolvasása volt, „A léghajó és a repülőgép” címen. Ikarus esetéből kiindulva megmutatta, mily régi a repülés vágya minden népnél. Majd vizsgálva a régi terveket, próbákat (pl. Leonardo da Vinciét), hosszasan állapított meg a Montgolfier testvérek kísérleténél s a csónak analógiájára építve föl a léghajó repülésének fizikai magyarázatát, a további fejlődést ecsetelte biztos kezekkel, — Zeppelinig. Majd a „levegőnél súlyosabb” elv alkalmazására tért át s a repülőgépről szökött, kivált az aeroplánokról. Szepen méltatta Lillenthal kísérleteit, kiváltképpen a Wright-testvéreket, valamint a franciákat Blériotot. A befejezésben pedig egyszerű perspektívában állította be a nem messze jövőt, melyben a repülés problémájának végleges megoldása csodálatosan meg fogja változtatni a világ képét. Az époly komoly tudományos szintű, mint világos előadás értéke és feltűnően szép stílusával — melyen nem egyszer villant át a humor játszi sugára is — rendkívüli tetszést és zúgó tapsot aratott.

Gyönyörű volt a Tatay Zoltán dr. zongorajátéka; Liszt-as-dúr „Liebestraumját” adta elő csillogó technikával, meleg fölfogással, finom izléssel és ami fő: megkapó egyéni súlyozással. Neki is hatalmas tüsszel adozott a közönség a nyújtott művészi élvezetért.

Gabányi „Levél” c. monológiát Szabó Irma szavalta és játszotta meg szíval a többszörös művészettel, amelyért mindig oly őszintén nagyrabecsülte közönségünk ezt a talentumos színművésznőt. Percekig zúgott a taps, mikor a dobogóra lépett, de még hosszabbban, még zajosabban zúgott a felségesen eladott szám végén, annyira, hogy ráadásul is kellett adnia; ekkor Gyulai remek románca: „Az éji látogatás” című szavalta mély bensőséggel, óriási sikerrel.

Majd egy igen kedves megjelenésű fiatal leány: Csatlós Etelka ült a zongorához s azzal önmagát ügyesen kísérve énekelt néhány mű- és népdalt. Szép csengésű, hatalmas erejű tömör hangja csakugy visszhangzott a tágas teremben s a nagyon sikerült énekszám után ismét fölhangzott a zajos taps.

Végül Husz Lajos évődött szelíd-humorosan egy huszár-főhadnaggyal, aki mindenképpen kedves ember, csak az a bogara van, hogy a phraenológiával kissé többet foglalkozik, mint amennyire azt ilyen komoly foglalkozású ember a humorosság veszedelme nélkül teheti.

A szép sikerült est háromnegyed 7 órakor ért véget.

HIREK

— **Zelenka püspök Debrecenben.** Zelenka Pál ág. ev. püspök ma délután Debrecenbe érkezett. A püspök a Royal-szállóadaban szállt meg.

— **Egy volt debreczeni táblabíró halála.** Részvételt vettük a gyászjelentést, hogy nemes Balogh Imre nyugalmazott kir. ítélőtáblai bíró, 1848-49. honvéd-hadnagy folyó évi február hó 1-én, életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése tegnapi csütörtökön ment végbe nagy részvét mellett a református egyház szertartása szerint, a Rákóczi-utca 10-ik számú gyászházból a Kossuth utcai ref. temetőben. A halálhíre a kir. tábla és törvényszék épületére kitézték a gyászlobogót. A bírói kar s az öreg honvédek testületileg vettek részt a temetésen.

— **A színházi pályázat kiírása.** Magoss György dr. tiszti főügyész bejelentette a tanács mai ülésén, hogy a színházi szerződés pontjait jogilag is precíznek találta. A tanács elhatározta, hogy e hó 13-án közzé fogja tenni a pályázati felhívást és feltételeket.

— **A nyitrai püspök nyugalomba megy.** A nyitrai egyházmegye kormányzatában, mint nekünk Nyitráról jelentik, legközelebb változás történik. Batthyány Vilmos gróf, akit a Tisza-kormány idejében az utódlás jogával segédpüspöknek neveztek ki, átveszi az egyházmegyei püspökséget Bende Imre megyéspüspöktől. Bende már nyolcvanhat éves és annyira elaggott, hogy önmagát nem bírja tovább tartani a püspökségről és helyét átadja utódjának. Batthyány Vilmos gróf a nyugalomba vonuó püspöknek ötvenéves koronát és járadékot és rangját megillető lakást biztosított. Az erre vonatkozó szerződés jóváhagyása érdekében Batthyány gróf és Bende Imre megállapodtak. Bende Imre püspök legutóbb kihalgatáson volt Bécsben a királynál, aki a püspökváltás megerősítését megígérte. Meg a pápai megerősítés van hátra. Bende Imre püspök továbbra is Nyitrán fog lakni, ahol már házat is vett.

— **Az iskolaszék ülése.** A debreceni református egyház iskolaszéke február hó 4-én délután 4 órakor az egyház tanács-termében ülést tart. Tárgyak: Az ideiglenes tanítói évek beszámításának ügye. Árpádtéri iskolahely. Új törzskönyvek. Jelentés az államegyletekről stb.

— **Hivatásának áldozata.** Déváról táviratozzák: Baackor Béla állomási felügyelő tegnap felügyeleti szolgálatot teljesített. Szolgálat alatt Baackor a váltóházban volt s innen látta, hogy egy tolató lokomotív egy vágányon halad egy szembejövő személyvonattal. Baackor a lokomotív elé sietett, de megcsuszott, elesett s a lokomotív alá került. A lokomotív a szerencsétlen ember jobb kezét és lábát levágta. Baackor ma a kórházban meghalt.

— **A Petőfi dalkör dalestélye.** A „Petőfi dalkör” e hó 13-án rendezte teával és tombolajátékkal egybekötött farsangi dalestélyét. A rendezőség mindent elkövet, hogy ezen estély az eddigieknél is fényesebben sikerüljön s az ottan megjelenteknek kellemes szórakozást szerezzen. Az estély sikerét már előre biztosítja az, hogy a helybizottság védnökségét a dalkör elnöke Szávay Gyula ur kedves felesége volt szíves elfogadni. Ugyanilyen felkéri a rendezőség a helybizottság tagjait, hogy az általuk átvett jegyekről e hó 5-én vasárnap délután 3 órától kezdődőleg a dalkör helyiségében elszámolni szíveskedjenek.

— **Meghiúsult postarablás.** Szászvárosról táviratozzák: Az algyógyi postahivatalba az éjjel ismeretlen tettesek betörték. A zajra felébredt a postakiadó s kétszer kilőtt az ablakon, mire a rablók elmenekültek.

— **Ezer korona hitel.** A városi tanács mai ülésén ezer korona hitelt nyitott az első számú gazdasági ismétlő iskolának.

— **Utcai szoba elegánsan butorozva** gázvilágítással a Piac utcán kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

— **Szabad iskola.** Fűredi F. Gusztáv, író, zenekonzervatóriumi tanár holnap este folytatja a debreceni Szabad iskolán Zene-történeti előadásait, melyeket még az iskola ez idei első ciklusán kezdett meg a közönség nagy érdeklődése mellett. Az előadó folytatja az előző beszélni a XIX. század zenéjéről, még pedig sorra kerülnek a romantikusok, Schubert, Mendelssohn és Schumann Róbert. A jövő csütörtökön, február hó 10-én az előadó csak „Chopin”-ról fog beszélni és a nagy lengyel költő néhány művét Fűredi Halácsy Margit asszony, a debreceni zenekonzervatórium áll. kép. okleveles tanárnője és az országos magy. kir. zeneakadémián Szendy Árpád legkitűnőbb tanítványa fogja bemutatni zongorán. Mivel az előadások iránt a közönség minden rétegében széleskörű érdeklődés nyilvánul, a Szabad-iskola vezetősége külön tudatja, hogy ez előadások pontosan hat órákor kezdődnek az Ipartestület dísztermében: Simonffy-utca 1/c. szám alatt, II. emelet.

— **Robbanás egy magyar hajón.** Fiuméből táviratozzák: Az „Adria” hajótársaság „Nagy Lajos” nevű gőzösen szén-gázrobbanás történt. A robbanás erősen megrongálta a harmadik és negyedik szénkamrát. A robbanás alkalmával a szétröpülő szállások a hajókapitányt és az első matrózt megsebesítették.

— **Budapestre való távozásom alkalmából** fogadjak mindazon jó barátaim, ismerőseim és jóakaróim, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen el nem búcsúzhattam, ezúton szívélyes üdvözlőmet. Debrecen, 1910. február 2-án. Hudák János ev. s. lelkész.

— **A függetlenségi kör táncmulatsága.** A debreceni függetlenségi kör 1910. évi február hó 19-ikén, szombaton, az Arany Bika szálló dísztermében zártkörű mulatságot rendez. Belépti-jegy személyenként 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében. Felülfizetések hirtelre nyugtáztanak. Jóízű ételek és italokról gondoskodva lesz.

— **Aki fülbevalót lop.** Mándoky Mihály Péterfia-utcai vendéglős tegnap panaszt tett a rendőrségen, hogy kilenc éves kis leányának a füléből egy cselédies külsejű nő a Vár-utcán a fülbevalót kilopta. A tolvaj beszélgetésbe e-edt a kislánnyal s addig-addig barátkozott, míg kiszedte a gyermek füléből az ékszer. A rendőrség keresi a tolvajt.

— **Műbarátok** vegyének ajándékul egy szép gummi nyomatot. Egyedüli készítője Némethy fényképész Piac-utca 42.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalommal jelentjük, hogy Pongó Lajos ur debreceni háziulajdonos, a református egyház nyug. pénztárosa ez évi február hó 2-án 73 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 4-én délután 3 órakor lesz a ref. egyház szertartása szerint a Rákóczi-utca 19 számú házánál tartandó gyászima után a Kossuth utcai sarkterbe örök nyugalomra helyeztetni. Debrecen, 1910. február 3. Könyű legyen neki a sir és béke lengjen porai felett. Nővére: Özv. Papp Józsefné született Pongó Zsuzsanna. Unokaöccsei: dr. Kiss Károly bpesti igazgatótanár nejevel Lajos Ilonával és gyermekei Kálmán, László, Ilonka és Irén. Tóth István, valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer K. temetkezési intézete rendezi.

— **A zenekonzervatóriumban** a február hóban kezdődő 2-ik feleli beiratások az újonnan jelentkező tanulók számára megkezdődtek. Tanszakok: ének, hegedű, zongora. Társasági díj kezdőknek 8 haladóknak 10 korona havonként. Beiratás díj 5 korona. Hivatalos órák d. e. 11-1., d. u. 5-6. óráig. (Piac-utca 26. emelet.) A múlt évi értesítő díjtalanul kapható P. Nagy Zoltán igazgatótól.

— **Baader a Hortobágyról.** K. Tóth Mihály dr. mezőrendőrskapnány leírta a Hortobágy pusztát, annak történetét, tipikus

alakjait és életét. A vonzó modorban megírt ismertetést számos kép tarkítja s K. Tóth Mihály dr. egy térképet is csatolt a füzethez, amely a magyar nyelven kívül német, francia és angol fordításban is tartalmazni fogja a Hortobágy leírását. K. Tóth Mihály dr. előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a füzetet a városi nyomdában díjmentesen nyomassa ki kétezer példányban a tanács, aminek ellenében ötszáz példányt átenged a városnak. A városi tanács, arra való tekintettel, hogy a füzet Debrecen város idegen forgalma szolgálatában fog állani, úgy határozott, hogy a füzetet a város költségén kinyomtatja.

— **A Néptakaróképzőtár** mint szövetkezet **Piac-utcza 75. sz. a.** életbiztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújt.

— **Gumi különlegességek** Györfy Testvéreknél Piacz-u. 30.

— **Divat Szalon** február 1. száma 50 fillér Antalfy Józsefnél.

— **Stern József és Testvére** kefégyár r. t. városi raktára az építkezés tartama alatt a fűtőszedével szemben épült ideiglenes helyiségben található.

— **Ne csodálkozzon** hogy oly sok vevő jár a Schwartz tele pipás üzletben a városházával szemben. Ott csekély havi fizetésre kaphat Ön, mindenféle hangszereket, mindenféle fegyvereket, sport czikkeket, ékszerket, látszóveket, Browning pisztolyokat jég és pénzszekrényeket, gramofonokat gramofon lemezeket, borotváló gépet ezüst fogantyus botot, bot esernyőt, bőröndöket és még más minden czikkeket.

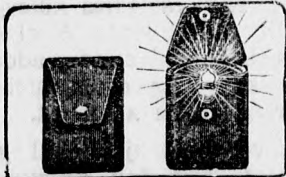
— **Könyvkötészeti** és bőrdíszműves munkák legelőnyösebben készíttetnek Antalfy Ferencz-nél Piacz-u. 31.

Báli selyem

métere K. 1.15-től; legutolsó ujdonságok Bérméntve és már elvámolva szállítjuk a hához. Gazdag mintaválasztékot küldünk.

Henneberg, selyemgyár ZURICH

Villamos világítást,

motorokat, telefonokat, villamos csengőket és minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkálatokat **jutányosan és legmegbízhatóbban** készít 11 év óta fennálló **Debreczeni első elektrotechnikai gyár és vállalat**

FÖLDVÁRI L.

Telefon 168.

Iroda és raktár febr. 15-től Piac-utca ideiglenes barakban Nagytrafikál szemben

Törvénykezés.

Hátlen cselédek. A kir. törvényszék tegnap c. üttökök, Tóth Aurél bíró elnöklésével főtárgyalásokat tartott. Ez alkalommal került tárgyalásra **Ferencsik Lukács** és társai lopási ügye. Vádlottak P.-Ladányban Kohn Dávid bírő cselédjei voltak s 1909. év január 1-től április hó 1-ig időközönként, a bezárt kukoricás görét fel-feltörték s onnan kisebb-nagyobb mennyiségű tengerit lopkodtak el. Ezenkívül a tanyán feleltett tőzifából is sokat elloptak. A tegnapi tárgyaláson tetteket részben beismerték s ezek után a bíróság **Ferencsik Lukács** 33 éves püspök-ladányi lakost 3 havi fogházra, **Baranyi András** 32 éves, **Szabó Lajos** 40 éves p.-ladányi lakosokat pedig 1—1 havi fogházra ítélte,

Baranyi József 16 éves fiu a büntető novella 1. szakasza alapján csak megdorgáltatott, — végül **Ferencsik Lukácsné** és **Dalmi Mária** orgazdaságért 1—1 napi elzárásra ítéltek, ezen büntetés azonban felfüggesztetett A többi ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Terménytözsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest, 1910. febr. 3.

Készáru tartott.		
1910. októberi buza	11.96	11.97
májusi buza	13.96	13.97
1910. áprilisi buza	14.21	14.22
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	8.94	8.95
1910. áprilisi rozs	9.72	9.73
1910. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.55	7.56
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.64	6.65
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Zongorák, Pianinók, Cimbalmok

10 frt. havi lefizetésre kaphatók

SCHMIDT S.

zongora és hangszerraktárában,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 73. SZ.

Szőnyeg, -- Fűgöny, - Stores

Bonnes Femes, Hencsertakaró

Ágy- és asztalterítő. Flanell-takaró. Paplan és matrác

nagy raktár

Donogán és Somossy

czégnél

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megnyilt!

Helyi és vidéki telefon : 740. sz.

Megnyilt!

FRIED és LÖWENHEIM

fűszer és csemege nagyraktára

megnyilt.

Ezton is bátorkodunk tudatni a nagyérdemű fűszerbevásárló közönséget, hogy **Piacz-utcza 72. szám alatt** egy teljesen új fűszer és csemege kereskedést létesítettünk, melyet a mai napon megnyitotunk. Pontos és sz lid kiszolgálás lesz a főcélünk, a mi által nagybecsű megelégedésüket kiérdemelni reméljük.

Szives pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

Fried és Löwenheim

fűszer és csemege kereskedők.

Kiadó lakások

Péterfia utca 11. szám.

1 utcai **négyszobás**

1 udvari **háromszobás** lakás és mellék-helyiségek

1 emeleti **két szobás** garcon, esetleg **öt szobás** lakás mellékhelyiségekkel, üvegezett, tágas folyosóval

Május 1-ére kiadók.

Villany bevezetve.

Óvd

a feleséged.

A képeskönyvet nagy gyermekáldás ellen és több ezer köszönőlevéllel teljes névvel, diskretio mellett küldi 90 fill. magyar bélyeg ellenében
Frau A. KAUPA,
Berlin Sw. 259.
Lindenstr. 51.

Megnyilt

Ganofszy Lajos

fűszer és festék üzlete

Csapó-utca II. szám

a Sümeqhy-házban.

Megnyilt!

Budapesten az Erzsébet-köruton

a 34. sz. négy emeletes házra, az örökösök kerelmére, a budapesti kir. telekkönyvi hatóság, **önkéntes árverésen márczius hó 5-én eladja.** A kikiáltási ár **520,000** korona. — E házat ezelőtt 17 évvel az örökhagyó, aki debreceni ember volt 500.000 koronáért vette. A ki megvenni akarja, forduljon **Lengyel Imre** hajdu-szoboszlói lakoshoz.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Mosónó ajánlkozik mérsékelt díjazás mellett magánosoknak és vendéglősöknek. Vendég utca 14. szám a hátsó lakásban.

Ta nő fűszerkereskedésben Szent Anna utca 36. szám alatt teljes ellátással felvétetik.

Adás-vétel.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látészerszhez Debreczen, Piacz-utca 63. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számu szemüveget, orrcsipetöt, lorgnetet kaphat.

Épület bádógos munkákat valamint javítását és festését lego csöbban, legmegbízhatóbban készíti Burg Ignátz Vár-u. 2.

Képeretozést a legszebb kivitelben és olcsón készit Blattner József üveg és képeretozési vállalat, Csapó utca 1. sz.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hold 260 □ olyan télen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern mellékhelyiségekből levő uri lakásból, teniszpálya, villanyvilágítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értekezhetni: Turai Farkas tudózkodó irodájában.

Új rendszerű női férfi divatárak és butorok eladás, A mai naptól kezdve minden hitelképes egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezhethi be nálam szükségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű vásznak és canavásznakban, saját készítésű eloth és Caschmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz mellett áraknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Makulatura papirt 10 koronaért métermázsáját eladok Kabai vasúthoz szállitva. Lövinger Kaban.

Külön órák, legujabb divatu ékszerek legjutányosabb árban, valamint javítások legjobb szakértelemmel eszközöltemek az elsőrendű órás műhelyben Bauer Károlynál Piacz-u. 75. Iparbankkal szemben.

Butorok legolcsóbban kapnak, navi részlet fizetésre is. Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden kárpitos munkát felvállal.

Ébédlo-kredenc, étszervizek, függönyök és függölapok eladók. Csapó-u. 57.

Weisz Ferenoz épület és műbutor asztalos Hatvan-utca 9. Készit minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Lakás.

Egy szép nagy pincoze-raktárhelyiség, száraz, világos, tiszta azonnal kiadó, értekezhetni Arany János utca 23. szám alatt.

Keresek május 1-re egy utca 4 szobás modern lakást, fürdőszobával és szép udvarral, ha lehet istállóval. Czim a kiadóban.

Bérelnek egy villát november 1-ig a Sestakerben, vagy a Simonyi-uton. Czim a kiadóban.

Külön bejárati butorozott szoba kiadó Battyhányi utca 6. szám.

Különféle.

Női fodrász terem, ondulálás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 33. Kifésült haját legmagasabb árban veszek.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint család ügyekben. Krámer József.

Füvészkert-u. 14! Naptemglyomhoz egy percre van a **HARMATHY** anti-quarium, — bárhol hirdett könyvek, zeneművek zsolttárok, imakönyvek ott legolcsóbban kaphatók. Külföldi bélyegek fél áron: Bélyegalbumok! Feltétlenül keresse fel mindenki!

Nincs többé szobafüst.

A JOHN-féle kéménytoldó

minden kéményt megjavít.

Leszállított olcsó árak

Kapható

Lukács Vilmos és Testvérénél
Hatvan-utca 5.

Birtokeladás és legelőbérlet

A karczagi vasuti állomás mellett 300 katasztrális hold elsőrendű legelő eladó vagy bérbeadandó. Ugyanott eladó egy

400 katasztrális holdas birtok

gazdasági épületekkel. Bővebb felvilágosítást nyújt a

NÉPBANK Czegléden.

Elsőrangú gyár díszítő mintákkal festőknek

ügyes képviselőt

keres magas jutalék mellett. Irásbeli ajánlatok: „He 2027” Rudolf Mosse Elberfeld intézendők.

Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete Debreczen.

Répa, luczerna, lóhere, árpa zab és bükköny vetőmagvak legjobb beszerzési forrása.

A feltaláló leányai.

Kapható Jóna és Jóna gyógyszerkereskedésben, valamint minden gyógyszerertárban és illatszertkereskedésben

Impozáns egyszerű hajzatot

szerezünk és tartunk meg egész a vén korig minden nagyobb fáradság nélkül, bajos manipulációk nélkül és lényegesebb költség nélkül, ha valódi célirányosan összeállított hajvizet használunk, a mely a fejbőrt erősíti és tisztán tartja és a mi legfontosabb ha a haj természetes zsirtartalmát rendezzük. Zsíros, olajos hajnak használjunk:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalom nélkül (veres csomagolás) Száraz, kemény, törékeny hajnak:

Uhlmann Peru Tannin vizet

zsirtartalommal (zöld csomagolás). Együttal eltávolítja a kellemetlen izadtságot és a haját szagossá, ingóvá, fényessé és puhává teszi. Nem támadja a haj színét, nem piszkol és nem csinál foltot. Tiszta és világos és finom parfümös, üvege K. 2.50 és K. 5.—

Főraktár Ausztr. Magyarország részére: Vertriebsgesellschaft Wien, I., Karlsplatz 3.

Nagy Sándor

vízvezetési és csatornázási munkálatokra képesített szerelő mester

DEBRECZEN, Szent-Anna-utca 22. sz.

Ajánlja magát vízvezetési és csatornázások felszerelésére a városi vízvezetési és csatornázási szabályzat előírása szerint, ugyszintén kutszivattyu, fürdőszoba, mosdó, angol klosett és konyha kagyló berendezésekre, s a meglevőknek randbehozására és jókarban tartására évi átalány vagyis bérletre is, megfelelő szolid árak mellett jó munkát biztosít.

Költségvetés és tervezettel díjtalanul szolgál.

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA

nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558. sz.

Pályázati hirdetés.

A monostorpályi református egyház egy új leányiskolát akar építeni. Annak elkészítésére az építkezéssel foglalkozók úgy hívatnak fel, hogy a terv és költségvetés a monostorpályi református lelkesi hivatalnál megtekinthető. Az ajánlattételre február hó egészben fentartatik.

A presbyterium fentartja magának azt a jogot, hogy a vállalkozni óhajtok közül minden további kötezettség nélkül szabadon választhat.

Monostorpályi, 1910. febr. 1.

Kun László, ref. lelkes

Vendéglő és italmérés megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a volt **Lókody-féle italmérés**

Lorántffy-utca 44. sz. alatt

átvettem, azt a legjobb italokkal ellátott és „Kis Kancsóhoz” czimezve fogom tovább vezetni.

Ünnepélyes megnyitás febr. 5-én.

Jó ételekről és italokról, valamint az előző kény k szolgálaról személyesen gondoskodom. A szives pártfogásukat kérem

Kerekes András

(Bandi)

a volt „Fehérló” szálloda főpincérje.

Beocsini Portland és Beocsini Román cement

Gipsz,
Vakolati kőpor
Disztégla,

Tűzálló téglá,
Elszigetelő lemez
Kőfedél és aszfalt lemez

és mindennemű építkezési anyag kapható

Lukács Vilmos és Testvére cégnél

Telefon 308.

DEBRECZEN, Hatvan-utca 5.

Telefon 308.

Tiszteletteljes kérelem.

Mélyen tisztelt vevőimet van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy előnyös összeköttetéseimnél fogva nagymérvű bevásárlásaim megengedik, hogy

eladási áraimat feltűnően mérsékelhettem

s így igen tisztelt vevőim csak saját érdekükben cselekszenek, ha eddigi nagybecsü bizalmukkal a jövőben még fokozottabb mértékben keresnek meg. —

A kiterjedt forgalom révén úgy az

árak folyton érkezése, tehát frissessége

mint azok legjobb minősége mindenkori főtörekvésemet képezi; ezen két igen fontos körülmény által is n. b. támogatásukat még jobban kiérdemlendő.

N. b. rendelvényeiket kérve, kiváló tisztelettel

Ullmann Salamon

fűszer, csemege, ásványvizek, palackozott
borok nagykereskedése

DEBRECZEN, Piacz-utca 81.

Telefon sz. 382.

Az építető és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajántatos az építkezésnél a Karczagi Agzag ipar termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi gépeserép könnyűségénél fogva olcsóbb tejszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16 cm. széles és sulya drb.-ként 130—140 kg. addig a gépeserép 17 1/2 cm. széles és sulya drb.-ként 130—135 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, eső után pedig a kézi cserép sulya □ méterenként kézi cserépből szükséges 43—45 drb. sulya 55—63 kg. addig □ méterenként gép cserépből szükséges 36 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rosszabb, mivel a kézi cserép 20—25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70—80 kg. sulyu lesz addig a gépeserép csak 8—9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50—51 kg. lesz. A nyera falazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1 nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényelmére a helybeli fakeskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetőek gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy alulirott tulajdonosnál.

LÓVY ÁRMIN

Karczagi agzagipar tulajdonosnál
Széchenyi utca 23.